

مُتَلَقِّمٌ فِي صِرَاطِ الْقُرْآنِ

۱۳۲۶

محل مطبعه و اداره :

پنجسال اوغلا - امنيت

صندوغی حوارینده

شنگول يتوشنده

۲۲ نومرو

اغظاز :

مسلكمزه موافق آثار

جدیده مع المنونیه

قبول اولنور

درج ایدلمه یین آثار اعانه اولنماز

دینه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، درسیه یاننده و بالخاصه احوال و مشوره اسلامیه و بحث ایدر و لفقه ده بر نشر اولنور .

صاحب و مؤسساری :

آبونه بدلی

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

سنه لکی التي آیلنی

تاریخ تأسیسی

غروش

۳۵

۶۵

ممالک عثمانیه ایچون

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

روبله

۳۰۵

۶۰۵

روسیه »

۲۰ غروش فضله آتیر

۱۰ تموز ۳۲۴

فرانق

۹

۱۷

سائر ممالک اجنبیه »

بشنجی جلد

۱۶ شوال پنجشنبه ۸ تشرین اول ۳۲۶

عدد : ۱۱۱

لسانیه ترتیب ایدلکدن صکره کاغده تورکجه نقل ایدلمک پک مسخره بر شی اوله جغنی ، هله محیطمزی ، عادات ملیه مزنی بیلمکسزین ، یاخود بیلمز کنی کورونهرک یازیلان اثرلرک هیج بر زمان یرلی مالی صایله میه جغنی چوق سویله کسه ده کاه قواعد جیاکله ، کاه تصبیه ، کاه مفرط بر محافظه کارلقه ایتهم اولندق ، طور دق !

سزه غریب بر وقعه نقل ایدیم : ادبیات منتسبلرندن بری .... ک رومانلرندن بر قاجی حقتا کی مطالعه می صورتی . او قومادم ، جوانی آنجه حیرته قالدی . بونده شاشه جق بر شی یوق : بن او اثرلی ترکیه دیبه او قویه جقسهم ترکیه دکل ؛ صرف بر اثر صنعت دیبه او قویه جقسهم آلفونس دوده نک (جق) لری ، (صافو) لری البته بونلردن چوق صنعتی . بزده ترکیه رومان یازیلجهیه قدر بن بویاریم یاملاق فرانسه ترجمه فرانسه رومانچیلرینی او قومقده دوام ایدر کیدرم ، جوانی ویردم . « غرض کارسکیزا » دیهرک یامدن چکیلدی .

— سزک یکی شعرلریکزه بر تحف ، کنجاردن برینک غیر مطبوع بر منظومه سنی او قویورلردی . قولاق مسافری اولدم . بر یرنده « نه شیشه یارار ؟ » جمله استفهامیه سی واردی . بونه دیمک ؟ « نه یه یارار ؟ » جمله سنی آکلارم ، لکن نه شیشه یارار دیمک ، همده شی لفظنده کی همزه بی بللی ایتک غریب اولیورمی ؟ دیدمسه ده ؛ وزن بوکا مساعد دکدر ، طرزنده مقابله ایتدیلر . دیمک سز نظمکنده ایجاب ایدرسه نه یه یارار سوانلی ایراد ایدمه جکسکیز ؟

— اوت اقدیم ، بزم نظم عجم وزلرینه تابع اولدینی ایچون هر ایستدیکمزی قولایجه سویله یه میز . شاعرلریز اکثریا ضرورت وزن دینلن خسته لقدن وفات ایدرلز :

— ائی یا ! یالکز هجالتک عددینی صایسه کزده بو کلفتدن قورتیسه کز اولمازمی ؟ اویله ایشتدم که عبدالحق حامد بکک پارماق حسابیه یازلمش تیاترولری وارمش ، هم پکده کوزل اولیورمش .

— اوت ، اقدیم . لکن حامد بکک بووزندن یالکز بر اثری وار . حال بوکه عجم اوزانیله یازلمش تیاترولری ، مستقل منظومه لری پک متعدد . برده پارماق حسابی عجم وزلرینک تأمین ایتدیکی آهنکی درعهده ایدمه دیکی ایچون قولاق بزیکیلرینی دها ائی بولیور .

— آلیشسه کز ، اوته کیلرینی ده آهنکار بولورسکیز .

— پک طوغری . شو وارکه عجم اوزانی عصرلردن بری ایشلهیه ایشلهیه بوکونکی درجه سینه قدر کتیرمشز . او قدر اتمک ویریلن بر چیغیر قولای قولای بر اقلیرمی ؟ ذاتاً عروضی براقلم ، دیسه کز ، آرقه کزدن کیمسه کز . مکرکه ائ مقدر شاعرلریز عجم اوزانی بوسبتون ترک ایتسینلرده بر یکی وزنده بزچوق اثرلر میدانه کتیرسینلر . اوت « بووزنده کی نقصان آهنکی تلافی ایچون یازیله جق اثرلر فکر ایله ، خیال ایله ، حس ایله طولو اولمالیدر . یوقسه هیج بر قاره بوله مازسکیز .

لا یسْمَعُونَ » قال رسولنا الا کرم علیه الصلاة والسلام « المؤمن للمؤمن کالذین یشد بعضه بعضاً ثم شبک بین اصابعه کما فی البخاری » صدق رسول الله علیه الصلاة والسلام وهذا اعظم دلیل یدل علی شدة لزوم اتفاق المسلمین واتحادهم فی کل خیر

علی شیخ العرب

مصائب اریه

کندیسیله انجق ایکی اوچ دفعه کوروشدیکم بر ذات بکنده یانه کلهرک دیدی که :

— بن ، بزم عثمانی ادبیاتی او قدر یاقیندن طانیورم . اسکیلردن هان هیج بر شی او قومادم . یکیلرینی او قومق ایستدم ، لکن خوشمه کیتمدی . دیمک ایستورم که بو وادیده چوقلق ملاحظه یوروتیه صلاحیتدار دکلسهمده حسابجه بزم لسان حال حاضريله بویوک بویوک آثار ، خصوصیه آثار منظومه ابداعنه مساعد اولمایه جق .

— بویوک بویوک اثرلردن مقصدیکز نهدر ؟

— آوروپا ادبسنک آثاری کی افکاری بر غایته طوغری سوروکلوب کورتوره بیله جک مؤلفات .

— واقعا بوسویلدیکک زماهیته هنوز او قدر چوق اثرلری یوق . لکن ائ بویوک بر ادبیزک دیدیکی کی قلت بوسبتون یوقلق دیمک دکدر . ادمکی موجود قلیل ایسه بزه پک کوزل اثبات ایدرکه لسانم تصور ایتدیگکیز قدر عظیم بر لسان اوله ماز .

— اکر موجود قلیل تعمیر نامعینی ایله غرب رومانچیلرینی تقلیداً یازیلان بر قاج حکایه بی مراد ایدیورسه کز پک یا کلیش دوشونبورسکیز . بن بونلری بر آز او قومدم . لکن قابل دکل دوام ایدمه دم . چونکه بول بورژولرک ، دودملرک ، زولالرک عجمی ، هم پک عجمی بر قلم ایله ترجمه سی ، لکن ترکیه اولمیان بر اسیانه ترجمه سی ایدی !

اوت ، بن ادبیاتمزی یاقیندن طانیام . لکن تورک اوغنی تورک اولوق اعتباريله لسانمزی پک ائی بیلیم . ینه او اعتبار ایله آوروپاده سنه لرجه بولونمش اولسامه زغماً ، عادات ملیه مزه ، حسیات ملیه مزه ، قطباً بیکانه دکل . حال بوکه اشمدن دوستمدن هانکیسنه مراجعت ایتدیمسه نه صاغلق ویردیکی ائک لسانی تورک لسانی ایدی ، نه ده تصویرینه یلتدیکی عادتلر ، حسلر بزمکیلرینه بکزیور ایدی .

— اوله بیلیر ، اقدیم . رومانچیلق بزده یکی آچیلمش بر چیپردر . طبیعی ، بر موجودیت کوستره بیلمسی ایچون زمان لازم .

— هایدی بو مبتدیکی قبول ایدم . لکن یکی آچیلدیغی سوبله دیگکیز چیغیر طوغری دکل ! بویولده نه قدر چوق کیدرسه کز او نسنده صابه دوشه جکسکیز !

— ختکیز وار اقدیم . او کی اثرلره عائد مطالعاتکزه تمامیه اشتراک ایدرم . بز هر لسانک بر شیوه سی اولدینی کی ترکیه نکده کندیسنه خاص بر شیوه سی اولدینی ، جمله اولو ذهنده فرانسه

— اوپله ایشیدورم که امین بک استمنده بری تورک شهرلری عنوانیه بو چیغیرده بر چوق اثرلر یازمش ، خیل ده موفق اولمش ..
 — یازدیغی بیلورم ، فقط موفقیتندن خبرم یوق . اثرلری ده سزه سویله دکاری قدر چوق دکل . مع مافیه خصیصه شاعریتدن فطرت محروم اولان بو آدم ایچون کمال عجزینه نامایه رقی باشقلرینک یاپه مادیغی ایشی باشه چیقارمایه چالیشمق ده طبیعی شایان تقدیر بر حرکتدر . سعی مشکور اولماسده کنیدیسی عندا له ماجور اوله بقدر .
 — تحف سویلیورسکوز ! هم الکزده کی وزنک طارلغندن شکایت ایدیورسکوز . هم ده اوته کنی قبول طرفلرینه یاشمیورسکوز .
 — افندیم ، المزده کی وزن واقعا طار . لکن سزه سویله دکاری قدر دکل . نته کیم بویوک شاعرلریز بو وزن ایله بک کوزل شعرلر سویلنه بیله جکی اثرلیه اثبات ایتدیلر . ذاتاً اثر وارکن نظم ایله تبلیغ حیایه قالمیشمق بر نوع میراث یدیلکدر . قریحه سی ضرورت وزن درد مزمنی آلتنده ایگله یین بزم کی فقرای صنعت یا حدینی بیله رک میراث یدیلکه اوزنمه ملی ، یاخود عجم اوزانندن شکایت ایتمه ملی !

محمد عاکف

عالم اسلام

مقالات

وضعیت سیاسیة حاضرہ من

ایکی بچق سنه اولکی وضعیت سیاسیہ من جمله جه معلومدر : اجانبک مداخلات کونا کوننه معروض قاله رقی شئونات ملیدمزک کافه سنده استقلالیت و مختاریتدن محروم قالمیشدق ، هانکی طرفه چوریلسه ک اوکزده اجانبک ممانعتی ، آرقه مزدهده ینه اجانبک تضییقی کوربیوردک . اداره مستبده بر طرفدن اهالی بی اغفال ایتک ، دیگر طرفدن سس چیقارماق ، و کورلتی یانماق ، نیتی ایله اجانبک بتون تضییقاتی ، بتون تحقیراتی قبول ایدرک هر نه ایسترلرسه اجرا ایدیوردی . آزی بچق مقابله ، متانت کویسترا ایسه اجانب رجال دولتک احوال روحیه لرینه کالیله واقف اولدولرندن بر طاقم « بلوف » لرله تهدیداتده بولنورلر ، نمایشلر یاپارلر ، وبالآخره ابراز اولونان متانتی اوزرک بتون مدعیاتلرینه نائل اولورلردی .

لوراندو و تورینی دینان ایکی فرانسیزک ، استانبول ریختعی حقتده کی حفسر مدعیاتلری سمع قبوله آلمه دیغندن طولانی عبدالحمیدک دوستی اولان ، عبدالحمیددن کلی معاش آلان اداره سابقه نیک بتون عنعنات روحیه سنه واقف بولنان فرانسیز سفیری قونستانک اغوا آتی اوزرینه قوجه مان فرانسه دولتک سفان بحریره سی مدالی به قدر کله رک بر نمایش یاپدی ، ییلدیز تیرتده دی ، رجال حکومت

کنیدیلر یی غائب ایتدیلر . ایکی فرانسیز ، الکی یوز سنه لک بر خلافت معظمه اسلامیہ یی استحقاره موفق و حفسر لقلری حق اولارق کویستردیلر ! روسیه حکومتی بغداد شمندوفرینک المانلره ویرلمه سنی ایشیدیر ، ایشیتمز حکومت عثمانیه دن کنیدیسنده بر حصه طلب ایتدی . کویا مملکت تقسیم ایدیلیورمشده کنیدیسی مملکتک بر وارث مشروعی ایش کی کنیدی حقی طلب ایدیورا عبدالحمید ، اوتوز میلیونلق خلقی تزه دن او حکمدار جبار شیمدی موسقوف تهدیداتی قارشوسنده تزه بک بحر سیاه سواحلنده آتیا انشاء ایدیله جک بتون شمندوفر امتیازینی روسیه حکومتنه تسلیم ایتدی . حتی بوندن درت سنه مقدم روسیه نیک داخلی و خارجی تهلکله معروض قاله رقی بحرانی بر زمان کچریدیکی ائناده روسیه حکومتی عثمانلو طرفندن قطعاً بر نشینده بولونلمه جغه دائر تأمین ایتدیرمک ایچون عبدالحمید روسیه دن گلش بر عسکری قومیسوننه بتون اردولری و دواتر عسکریه یی تقیش ایتدیردی . داها نلر ، داها نلر ! ..

ایشته ایکی بچق سنه اولکی وضعیت سیاسیہ من ! لکن اجانبک تسلطی یالکز سیاسیات و مادیات اوزره دکل ، بتون معنویاتره قدرده توسع ایتشدی . بز آوروپالیلری باشقه بر طینندن ، باشقه بر خوردن یوغورلش ، یارادیش عد ایدیوردک آنلری انسانلر آره سنده ممتاز ، دیگر انسانلردن عالی ، نجیب بر مخلوق کی کوربیوردک ؛ آوروپالیلر نه دیرسه حق و دوعروردرا آوروپالیلر نه ادعا ایدرلرسه محق و حقیقتدر ! بر شبارلاتان فرانسیز غزته سنک یازینسی الهامات آسانی کی قبول ایدیوردک . بتون افکار حساستمزی آنلرک کینه بکزمسکده ، آنلرک کینه اوندورمقده بر فخر ، بر مباهاات دویوردق ! ایکی فرانسیز کله سی اوکرمش بر عثمانی شوکله لری کنیدی لسانی آراستده قوللاقمده بر ذوق ، بر مسرت حسن ایدیوردی . ایشته بویله بر اسارت فکریه و حسیه ایدی کدوام ایدوب کیدیوردی . شو ایکی اسارت ، یعنی سیاسی و مادی اسارتله ، معنوی و فکری اسارت ، بک دیگر کی ایله امتزاج ایدرک بتون قومیتتمزی ، ملیتمزی ، دیانتتمزی نحو و نابود ایتمکده ایدی . نجبه ایکنجی اسارت ، یعنی اسارت فکریه و حسیه ، دهامه لک ایدی . زیرا تاریخک ویردیکی تجربهلر اوزرینه بر قوم کنیدی شخصیت سیاسیہ سنی غائب ایدرسه شخصیت معنویه و فکریه سی سایه سنده ینه یاشایه بیلیلر ، یکی دن حاکمیت ملیه یه نائل اوله بیلیلر . ایشته ایتالیا ، ایشته لهستان ! فقط بر قوم شخصیت فکریه سنی غائب ایدرسه اکا بردها چاره بولنمز !

فقط برکت ویرسونکه ایکی بچق سنه دن بری شو ایکی درلو اسارتدن ملت عثمانیه بر موفقیت عظیمه ایله یاقه سنی سینگمکده در . بوکون اسارت سیاسیہ دن قورتولش اولدیغیمزی آوروپالیلر بیله کنیدی آرزولرینه رعما اعتراف و تسلیم ایتمکده درلر . بوکاک معتبر واد وانه متنع شاهد ، آوستریا خارجیه ناظرینک کن کون ماخان دله غاسیونی مواجهه سنده ایراد ایتدیکی نطق در . مشارالیه نطقک قسم اعظمی ترکیه به حصر ایش . بالخاصه ایکی ماده اوزرینه بیان فکر ایتشددر :